

РОЗДУМИ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Юліана Вадимівна Халепа

ОП-22-521, факультет техногенно-екологічної безпеки

Академічна доброчесність — це етичні принципи та правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та проведення наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання або наукових (творчих) досягнень (ст. 42 Закону України «Про освіту»).

Академічна доброчесність включає в себе чесне представлення результатів досліджень, визнання авторства, запобігання плагіату та дотримання етичних норм. Етичними нормами вважаються:

- доброчесність (відданість моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності);
- чесність та порядність (уникнення проявів академічної недоброчесності під час виконання власних обов'язків);
- правдивість (прагнення до істини та вільне поширення знань);
- прозорість (доступність та відкритість інформації);
- законність (дотримання законів та стимулювання інших до цього);
- повага до інших (уникнення дискримінації та нечесності);
- довіра (впевненість в чесності один одного);
- підзвітність (відповідне використання делегованих повноважень);
- справедливість (рівне ставлення до всіх учасників освітнього процесу);
- рівність та соціальна справедливість (рівний доступ до освіти незалежно від різних факторів) [1].

Проте, академічна доброчесність пов'язана не тільки з навчанням та науковими дослідженнями, а й відіграє важливу роль у житті кожної людини. Можна виділити фактори, які впливають на наші вчинки та взаємодії з іншими:

- у навчанні – академічна доброчесність виявляється в тому, як ми виконуємо свої навчальні обов'язки. Чесність при написанні рефератів, контрольних робіт, виконанні домашніх завдань – це не просто вимога вчителів, а й наша внутрішня відповідальність перед собою та іншими.

- у наукових дослідженнях – дотримання етичних норм у науковій роботі – це необхідна умова для отримання достовірних результатів. Плагіат, спотворення фактів чи недостовірні дані підбивають довіру до науки та нашої власної доброчесності.

- у взаємодії з іншими – академічна доброчесність впливає на наші стосунки з колегами, друзями та родиною. Чесність у відносинах, відкритість у спілкуванні та дотримання обіцянок – це прояви нашої доброчесності.

- у професійній діяльності – незалежно від обраної професії, академічна доброчесність важлива. Відповідальне виконання робочих обов'язків, дотримання професійних стандартів – це показник нашої чесності [2].

З часу набрання чинності нового Закону «Про освіту» академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітнього процесу, а її порушення – загрозою для кожного студента. За недотримання доброчесних принципів навчання здобувачі освіти можуть бути притягнені до повторного проходження оцінювання чи курсу та навіть відрахування. Одні з основних проблем, пов'язаних з академічною доброчесністю, включають:

- списування та плагіат. Деякі студенти спробують скористатися чужими роботами без належного посилання на джерело. Це може включати копіювання тексту з Інтернету, використання чужих ідей без зазначення авторства або навіть списування від однокурсників;

- самоплагіат. Іноді студенти використовують свої власні, раніше написані, роботи без зазначення, що це є повторним використанням;

- фабрикація та фальсифікація даних. Деякі студенти можуть намагатися вигадати результати досліджень або змінювати існуючі дані;

- обман та хабарництво. Відсутність чесності при виконанні завдань або спроби вплинути на викладачів через неправомірні методи;

- необ'єктивне оцінювання. Суб'єктивність при оцінюванні робіт може призвести до недостатньо об'єктивних результатів [3].

Тож, можна спробувати підвищити рівень академічної доброчесності. Це може бути залучення студентів та викладачів до дискусій про академічну доброчесність та її значення, регулярно проводити внутрішній моніторинг і вдосконалення політики академічної доброчесності, включати розробку внутрішніх нормативних документів, які б детально описували очікування та відповідальності учасників освітнього процесу. Важливо також забезпечити доступ до ресурсів та підтримки для тих, хто може мати труднощі з дотриманням академічних стандартів [4].

Отже, можемо зробити висновок, що академічна доброчесність важливий аспект не тільки у житті студента, а й у житті людини. Вона формує основу для чесної та відповідальної поведінки, яка є важливою не тільки під час навчання, але й у професійній діяльності та особистому житті. Дотримання академічної доброчесності сприяє: розвитку критичного мислення, підтримці інтелектуальної власності та оригінальності ідей, створенню довіри між особами, забезпеченню якості освіти. Важливо пам'ятати, що академічна доброчесність – це не просто набір правил, а спосіб мислення та поведінки, який повинен бути інтегрований у всі аспекти життя.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. Ст. 42. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm

2. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах // Для проекту сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/SAIUP_Deyaki_rekomendaczi%D1%97_shhodo_Kodeksiv_chesti1.pdf

3. Академічна доброчесність: що в учнів та студентів на думці? URL:
<https://academiq.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

4. Як створити культуру академічної доброчесності. URL:
<https://unicheck.com/ua/blog/yak-stvoryty-kulturu-akademichnoyi-dobrochesnosti>